

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2023

aruandeaasta lõpp: 31.12.2023**sihtasutuse nimi:** Sihtasutus CR14**registrikood: 90015175**

tänava/talu nimi, Rävala pst 14

maja ja korteri number:

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postsihtnumber: 10143

e-posti aadress: info@cr14.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	9
Bilanss	9
Tulemiaruanne	10
Rahavoogude aruanne	11
Netovara muutuste aruanne	12
Raamatupidamise aastaaruande lisad	13
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	13
Lisa 2 Raha	16
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	17
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	18
Lisa 5 Materiaalsed põhivarad	19
Lisa 6 Võlad ja ettemaksed	20
Lisa 7 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	20
Lisa 8 Annetused ja toetused	23
Lisa 9 Tulu ettevõtlusest	23
Lisa 10 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	24
Lisa 11 Mitmesugused tegevuskulud	24
Lisa 12 Tööjõukulud	25
Lisa 13 Muud kulud	26
Lisa 14 Intressitulud	26
Lisa 15 Seotud osapooled	26
Aruande allkirjad	27
Vandeauditori aruanne	28

Sissejuhatus

Sihtasutus CR14 (edaspidi CR14) asutati kaitseministri poolt 2020. aasta novembris Vabariigi Valitsuse 12.11.2020 korralduse nr 399 „Volitus sihtasutuse CR14 asutamiseks ja nõusolek riigivara üleandmiseks“ alusel.

CR14 põhikirjalisteks ülesanneteks on:

1. Välislepingutega ja rahvusvaheliste kokkulepetega riigi võetud kohustuste täitmine CR14-le delegeeritud osas.
2. Küberjulgeoleku ja küberruumi tehnoloogiatega seotud teadus- ja arendustegevus ning vastavate koostöövõrgustike loomine.
3. Küberjulgeoleku ning küberruumi tehnoloogiatega seotud väljaõppegevus ning doktriinide koostamises ja rakendamises osalemine.
4. Küberjulgeoleku ning küberruumi tehnoloogiatega seotud teenuste osutamine ning nõustamine.

CR14 tegevusse on siseriiklikult kaasatud lisaks Kaitseministeeriumile ka Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium kui küberturvalisuse tagamise juhtministeerium ja ka teised valitsus- ja teadusasutused, ettevõtted ning huvigrupid.

CR14 2023. aasta tegevuse peamiseks eesmärgiks oli kaasaegse ja rahvusvaheliselt tuntud ning positiivse kuvandiga küberalase väljaõppe-, teadus- ja arenduskeskkonna välja arendamine. Aasta eesmärk lähtus CR14 arengukava 2022-2026. a sihtidest ja 2023. aasta tööplaanist. Viimases sõnastatud väljaõppekeskkond ja arendus- ja teaduskeskkond markeerivad nii füüsilist keskkonda (töö- ja koolitusruume Tallinnas aadressil Rävala pst 14 ning Filtri tee 12, kus opereerib NATO Küberkaitsekoostöö Keskus (edaspidi CCDCOE)), kui hõlmavad ka küberfüüsilisi süsteeme ning klassikalisi andmekeskusel põhinevaid küberharjutusvälju.

CR14 2023. aasta peamised töövõidud lähtudes aruandeaastaks seatud sihtidest on:

1. CR14 teenuste kategoriseerimine ja hinnastamismudeli väljatöötamine, sh tegevuspõhisele eelarvestamisele ülemineku ettevalmistamine.
2. Olemasolevate küberharjutusväljade tõhusam kasutamine ja teenuste osutamine.
3. Riik-riigile-tüüpi (G2G) teenuste müügivõimaluste haarde laiendamine ning uute partnerite kaasamine samameelsetes riikides.
4. Avatud küberharjutusvälja (*Open Cyber Range, OCR*) arendusfaasist välja toomine ning avalikuks kasutamiseks ettevalmistamine.
5. NATO küberharjutusväljade võimepaketi (NCCR) kontseptsiooni ja kasutusjuhtumite väljatöötamine, konsultatsioonide alustamine võimepaketi ja vastava küberharjutusvälja käitamiseks vajalike tingimuste täitmiseks.

6. Küberõppuse „Küber Naaskel 2023“ korraldamine koos partneritega, mille eesmärgiks on Eesti kooliõpilaste ja üliõpilaste kompetentsi arendamine küberkaitse valdkonnas ning koostööd Kaitseväge Küberväejuhatusega (KüVJ) küberajateenistuse propageerimine ja laiemale avalikkusele tutvustamine.
7. Euroopa Kaitsefondi (EDF)¹ teadus- ja arendusprojektides kaasamine CR14 tegevusse ja kolme projekti alustamine.
8. CR14 kui NATO DIANA² pilootprogrammi testkeskusena kasutuselevõtu ettevalmistamine.

CR14 tegevuskeskkond

Sarnaselt 2022. aastaga, mõjutab Venemaa jätkuv sõjaline agressioon Ukraina vastu kogu Euroopa julgeolekukeskkonda ning sellega kaasnevad muudatused julgeoleku- ja majanduskeskkonnas annavad tooni CR14 tegevusele sarnaselt ülejäänud ühiskonnaga. Eelkõige võib mõjudest välja tuua suurenenud tähelepanu asjaolule, et käegakatsutav maailm ei ole kuidagi eraldiseisev küberruumist ning et rünnak küberruumis võib mõjutada kõigi domeeni osalejate riigi julgeolekut kui turbealased tegevused jäetakse tähelepanuta. Seega saab CR14 pakkuda oma tegevusega võimalusi, teadmisi ja oskusi potentsiaalsete küberohtude tuvastamiseks, et oluliselt vähendada isikute, organisatsioonide ja riikide küberrünnaku ohvriks langemise tõenäosust.

Aruandeaastal säilis ja kasvas rahvusvaheline huvi CR14 teenuste vastu, mida ilmetasid peale traditsiooniliste NATOga seotud projektide ka muude riikide, nagu näiteks Ühendkuningriigi, huvi CR14 toel läbi viia oma rahvuslikke küberkaitseõppusi, millest 2023. aasta veebruaris toimunud Briti armee õppus „Defence Cyber Marvel 2“ nimetati ka Lääne-Euroopa suurimaks omataoliste hulgas. Hea koostöö tõestuseks on „Defence Cyber Marvel 3“ korraldamine CR14-s 2024. aastal.

Tegutsedes infotehnoloogia valdkonnas olid kõige selgemini tajutavad muudatused tööturul, kus oodatust suuremaks (kuid mitte ületamatuks) väljakutseks kujunes tehniliste ekspertide värbamine nii küberharjutusväljade kui ka CCDCOE tehnilise personali koosseisu. Sarnaselt 2022. aastaga, tõusis üldine kandidaatide poolt soovitud palgatase ja oli tajutav motivatsioon panustada läbi CR14 riigikaitse ja küberkaitse valdkonda.

Sarnaselt varasemaga, on CR14 jaoks oluline tehnoloogia areng ning võimaluste otsimine, mis puudutab energiakasutuse mõttes keskkonnasõbralikumaid ja efektiivsemaid töövahendeid ning -võtteid. Omaette probleemiks on mitmendat aastat valdanud hindade üldine tõus, mis mõjutab ka CR14 tegevust.

Mõjuka asjaoluna CR14 tuleviku mõttes võib välja tuua riigikaitse ja traditsiooniliste sõjapidamis vahendite prioriseerimine riigikaitse valdkonnas. Kaitseministeeriumi arengukavast lähtuvalt tähendab see asjaolu CR14 tuleviku vaatest eelkõige piiranguid CR14 tegevuse rahastamisele läbi riigieelarvelise tegevustoetuse ja CR14 liikumist suurema majandusliku iseseisvuse ning tegevussuundade kitsama fookuse seadmise suunas.

¹ European Defence Fund (EDF) https://defence-industry-space.ec.europa.eu/eu-defence-industry/european-defence-fund-edf_en

² Defence Innovation Accelerator for the North Atlantic (DIANA), <https://diana.nato.int/>

CR14 juhtimine

2023. aastal kuulus CR14 koosseisu juhatus ja administratsioon (6), CCDCOE Eesti kontingent (25), küberharjutusväljade meeskond (10), tarkvaraarenduse meeskond (6) ning teadus- ja arendusprojektide meeskond (2). Aruandeaastal töötas CR14s kokku 49³ töötajat, neist pooled CCDCOE teadustöö ja vastuvõtva riigi teenuse (*Host Nation Support*, edaspidi HNS) tagamisega seotud töökohtadel⁴. 2023. aasta jooksul lahkus 18 töötajat.

Põhikirja järgi on CR14 nõukogu kuni üheksaliikmeline ning nõukogu liikmed määrab ja kutsub tagasi asutajaõiguste teostaja, kaitseminister. Aruandeaastal on CR14 nõukogu koosseis järgmine:

1. Tiina Uudeberg (Kaitseministeeriumi kaitseplaneerimise asekancler, nõukogu esimees alates 20.02.2023).
2. Andri Rebane (nõukogu liige, Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskuse, infoturbeosakonna juht, nõukogu esimees kuni 20.02.2023).
3. Mart Noorma (nõukogu liige, NATO CCDCOE direktor).
4. Marek Mägi (nõukogu liige, Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskuse direktori asetäitja).
5. Mihkel Tikk (nõukogu liige, Kaitseväe küberväejuhatuse ülema asetäitja).
6. Luukas Kristjan Ilves (nõukogu liige, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kancleri nõunik).

CR14 juhatus on üheliikmeline. Kuni 03.12.2023 oli juhatuse esimees ja tegevjuht Siim Alatalu ja alates 04.12.2023 Silver Andre.

Alates 2023. aasta juulist makstakse CR14 nõukogu liikmetele tasusid. CR14 juhatuse- ja nõukogu liikmetele aruandeaastal makstud tasud on esitatud majandusaasta aruande lisas 15.

CR14 tegevus

CR14 pakub koostööpartneritele järgnevaid põhiteenust, mida toetavad CR14 sisemised tugiteenused:

1. Kaitseministeeriumi (edaspidi KaMin) delegeeritud ülesanded

- a. CCDCOE-le HNS toe tagamine⁵, sh küberõppustele, kursustele, üritustele jms küberharjutusvälja ja taristu teenuse osutamine. Samuti CCDCOE-sse lähetatud CR14 töötajate töökohtade täitmine ja üldine administratiivne toetus (sh hoonete, transpordi jms tagamine) ning nende rahastamine.
- b. KÜVJ sidekoolile taristuteenuse pakkumine.
- c. Küberõppuse „Küber Naaskel 2023“ korraldamine.

³ täistööajale taandatud

⁴ CR14 palgatud kuid NATO CCDCOE-sse lähetatud personal panustab oma tegevusega ainult CCDCOE tööplaani täitmisse.

⁵ Technical Arrangement between the Ministry of Defence of the Republic of Estonia, the Foundation of CR14, and The NATO Cooperative Defence Centre of Excellence Concerning the provision Support to the NATO Cooperative Defence Centre of Excellence, allkirjastatud 13.08.2021

2. Riikliku küberharjutusvälja teenus (EST CR)

Antud harjutusväljal toetas CR14 edukalt nelja (4) küberõppust: *Locked Shields* 2023 (CCDCOE), *Crossed Swords* 23 (CCDCOE) ja *Defence Cyber Marvel* 2 (Briti armee) ja NUC6 - *Nuclear Decommissioning Authority* (Suurbritannia). Osaleti PESCO CRF⁶ töögrupis. Tagati teenust KaMin-ile ja USA ühisprojektile VORMSI⁷.

3. NATO küberharjutusvälja teenus (NUCCR)

Antud harjutusväljal korraldas või toetas CR14 edukalt kaht (2) küberõppust: *Cyber Coalition* 2023 ja *Coalition Warrior Interoperability Exercise* (CWIX) 2023. *Cyber Coalition* õppuse raames toetas CR14 lisaks põhiõppusele ka NATO arenduse kõrgema ülemjuhatus (NATO Allied Command Transformation, NATO ACT) kolme tulevikku vaatava küberturbealase eksperimendiga. Lisaks toetas CR14 *Cyber Coalitioni* õppust ühe (1) tehnilise stsenaariumi juhtimisega. Vastavalt NATO võimepaketi⁸ jätkus antud harjutusvälja edasi arendamine.

4. NATO küberharjutusvälja teenus (NCCR)

2022.-2023. aastal kaardistas ja analüüsis NATO oma riikide olemasolevaid võimeid, võimekusi ning valmisolekut rajada või osaliselt „võõrustada“ NCCR-i või selle osiseid. Sellest tulenevalt on KaMin CR14-le pannud ülesande ja eraldanud eelarvelised vahendid aastateks 2023-2026, et antud võime Eestisse luua. Selleks 2023. aastal CR14 poolt osaliselt või täielikult tehtud sammud on järgnevad: a) nõuetekohase taristu välja arendamine; b) konsultatsioonid NATO ACT-iga võimepaketi tegevuste osas, c) IKT-tehnilise taristu rajamine, d) väljal opereeriva personali tagamine. Lisaks KaMin-ile rahastusele sai CR14 aruandeaastal USA-lt välisabi korras NCCR-i opereerimiseks vajalikud seadmed ning koolitused.

5. Avatud küberharjutusvälia teenus (OCR)

OCR on Norra ja Eesti koostöös Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (edaspidi EAS) ja KaMin-iga Norra-Eesti koostööprogrammi „Green ICT“ vahenditest rahastatav, loodav ja alaliselt CR14 küberharjutusväljade multiversumisse paigaldatav küberharjutusväli⁹, mis saab avalikult kättesaadavaks ja kasutatavaks. OCR-i arendus algas 2021. aastal ja planeeritud lõpptähtaeg on 2024. aasta algus. Valmimise järel on kavas seda teenusena pakkuda: a) RIA abiga ETOle, b) NATO DIANA abiga keskmistele ja väikestele ettevõtetele, samuti idufirmadele. Ühtlasi on ette näha, et OCR taristut hakatakse kasutama rohkem teadus- ja arendustegevusteks Euroopa Kaitsefondi suunal.

6. Teadus- ja arendustegevus

a. CR14 osaleb aastatel 2023-2026 kahes EDFi ja ühes Digitaalse Euroopa projektis:

- 1) FACT (EDF22) - *Federated Advanced Cyber physical Test range project*. Eelarve: a) konsortsium 29,7 mln €, b) CR14 1,5 mln €.
- 2) NEWSROOM (EDF22) – *Adapting Cyber Awareness for Evolving Computing Environments*. Eelarve: a) konsortsium 10 mln €, b) CR14 ca 470 000 €.

⁶ <https://www.pesco.europa.eu/project/cyber-ranges-federations-crf/>

⁷ Estonia and United States have signed a Memorandum of Understanding to collaborate in the development of a security threat sharing and correlation system.

⁸ NATO Cyber Range võimepaketi (2014. aastal Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni ning Toetuse andja vahelise vastastikuse mõistmise memorandum (23.09.2014 nr 475/1409) alusel loodud võime) arendamise koordineerimine vastavalt projektiplaanile.

⁹ „Open Cyber Range“ projekt

- 3) CYBERUNITY (Digital Europe) - *EU Cybersecurity Resilience, Coordination and Cybersecurity Ranges*.
Eelarve: a) konsortsium 3,5 mln €, b) CR14 ca 295 000 €.
- b. CR14 on aruandeaastal esitanud taotluse osalemaks lisaks eeltoodule kolmes (3) EDF23 projektis, mille kogusumma on 3,9 mln €:
- c. Kosmose kübrharjutusväli (SCR) projekt, milles *European Space Agency* (ESA) osalusel kirjutavad kaks konkureerivat konsortsiumi teostatavusuuringu (*feasibility study*) tulevase kosmose küberharjutusvälja kohta. Võitja töö alusel alustatakse 2024. aastal kosmose küberharjutusvälja disainimist, ehitust ja rakendamist. CR14 roll esimeses etapis on toetada tehniliste teadmistega mõlemat osapoolt.
- d. VORMSI – 2023. aastal osales CR14 Eesti-USA küberalase infovahetusprojekti VORMSI ärianalüüsi tegemisel ja jätkab projekti teostamiseks kasutatava taristuteenuse pakkumist ka järgneval aastal.

CR14 peamised finantsnäitajad

CR14 aruandeaasta varade maht on kokku 9 729 187 € (kasv võrreldes 2022. aastaga 27%), millest põhivara moodustab 65%.

CR14 aruandeaasta tulud on kokku 9 850 425 € (kasv võrreldes 2022. aastaga 149%), millest küberharjutusvälja teenus ehk nn riik-riigile-tüüpi (G2G) müük moodustas 27% (kasv võrreldes 2022. aastaga 579%) ja ülejäänud ehk 73% moodustasid erinevad toetused. Aruandeaasta kogutulust 33% moodustas KaMin-i tegevustoetus (kasv võrreldes 2022. aastaga 5%), 21% erinevad mitterahalised toetused (sh 97% põhivarade ja 3% kulude näol), 12% KaMin-i sihtotstarbeline tegevustoetus NCCRI võime arenduseks, 7% muud sihtotstarbelised toetused. Lisaks saadi 89 352 € intressitulud deposiitidelt. Toetuste detailsem ülevaade on esitatud majandusaasta aruande lisades 7, 8 ja 10.

Seoses CR14 tegevuse hoogustumisega on võrreldes eelneva aastaga näha ka kulude kasvu (81% võrreldes 2022. aastaga), nii tööjõu- kui ka tegevuskulude¹⁰ osas (vastavalt 31% ja 153% võrreldes 2022. aastaga), mis viimase osas on eelkõige seotud CR14 poolt korraldatud õppuste mahu ja töötajate arvu kasvuga. Aruandeaasta investeeringute osas võib eriliselt välja tuua taristu välja arendamist NATO võimepaketi (NCCR) elluviimiseks CR14s.

CR14 aruandeaasta lõppes positiivse tulemiga.

2023. aasta majandustulemuste baasil arvutatud finantssuhtarvud ja nende arvutamise metoodika on järgnevad:

Finantssuhtarv	2023	2022
Lühiajaliste kohustiste kattekordaja ¹¹	1,64	1,54
Maksevõime kordaja ¹²	1,36	1,36
Rahakordaja ¹³	1,28	1,35

¹⁰ v.a põhivarade kulum ja väärtuse langus

¹¹ Lühiajaliste kohustiste kattekordaja = käibevarad/lühiajalised kohustised

¹² Maksevõime kordaja = (raha + likviidsed väärtpaberid + laekumata arved)/lühiajalised kohustised

¹³ Rahakordaja = (raha + likviidsed väärtpaberid)/lühiajalised kohustised

CR14 arengusuunad aastal 2024

CR14 2024. aasta Tööplaan lähtub CR14 arengukavas seatud ambitsioonidest aastateks 2022-2026 ja põhikirjajärgsest neljast põhiülesandest, millest fookus on eelkõige järgneval:

1. CR14 pakutavate teenuste arendamine (sh investeeringud küberharjutusväljade taristu arendamiseks).
2. G2G teenuste müügivõimaluste haarde laiendamine ning uute partnerite kaasamine samameelsetes riikides.
3. Õppuste sisu loomisvõime loomine eesmärgiga laiendada CR14 teenuste portfelli ehk Küberharjutusväli 360.
4. CR14 kui organisatsiooni ja selle protsesside arendamine.

Rohkem infot CR14 veebilehelt www.cr14.ee

Silver Andre

Sihtasutus CR14 tegevjuht ja juhatuse liige

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	2 611 751	3 064 818	2
Nõuded ja ettemaksed	721 370	426 520	3
Kokku käibevarad	3 333 121	3 491 338	
Põhivarad			
Nõuded ja ettemaksed	40 810	30 951	3
Materiaalsed põhivarad	6 355 255	4 117 000	5
Kokku põhivarad	6 396 065	4 147 951	
Kokku varad	9 729 186	7 639 289	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	1 082 902	2 063 160	6
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	952 371	200 000	7
Kokku lühiajalised kohustised	2 035 273	2 263 160	
Kokku kohustised	2 035 273	2 263 160	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	1 261 066	1 261 066	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	4 115 063	4 367 912	
Aruandeaasta tulem	2 317 784	-252 849	
Kokku netovara	7 693 913	5 376 129	
Kokku kohustised ja netovara	9 729 186	7 639 289	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	7 184 376	3 562 918	8
Tulu ettevõtlusest	2 666 049	392 756	9
Kokku tulud	9 850 425	3 955 674	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-241 228	-83 183	10
Jagatud annetused ja toetused	-2 338	-1 286	
Mitmesugused tegevuskulud	-3 229 908	-1 248 374	11
Tööjõukulud	-2 841 010	-2 172 417	12
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-911 563	-511 413	5
Muud kulud	-395 946	-195 248	13
Kokku kulud	-7 621 993	-4 211 921	
Põhitegevuse tulem	2 228 432	-256 247	
Intressitulud	89 352	3 398	14
Aruandeaasta tulem	2 317 784	-252 849	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	2 228 432	-256 247	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	911 563	511 413	5
Muud korrigeerimised	-3 611 096	-422 989	
Kokku korrigeerimised	-2 699 533	88 424	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-42 010	417 752	
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-1 234 644	1 657 485	
Laekunud intressid	38 482	0	
Laekumised sihtotstarbelistest tasudest, annetustest, toetustest	1 331 175	310 139	7
Kokku rahavood põhitegevusest	-378 098	2 217 553	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-1 089 939	-254 099	
Laekumised sihtotstarbelistest tasudest, annetustest, toetustest	1 014 970	56 147	7
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-74 969	-197 952	
Kokku rahavood	-453 067	2 019 601	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	3 064 818	1 045 217	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-453 067	2 019 601	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	2 611 751	3 064 818	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
31.12.2021	1 261 066	4 367 912	5 628 978
Aruandeaasta tulem	0	-252 849	-252 849
31.12.2022	1 261 066	4 115 063	5 376 129
Aruandeaasta tulem	0	2 317 784	2 317 784
31.12.2023	1 261 066	6 432 847	7 693 913

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Sihtasutus CR14 (edaspidi CR14) raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga. Eesti Finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendab avaliku sektori finantsarvestuse ja aruandluse juhend. Juhendis kirjeldatud arvestusmeetodid tulenevad Raamatupidamise seadusest ja Raamatupidamise Toimkonna juhenditest, samuti rahvusvahelistest avaliku sektori raamatupidamise standarditest.

Tulemiaruanne on koostatud lähtuvalt Raamatupidamise Toimkonna juhendi RTJ 14 põhimõtetest. Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Peamised arvestuspõhimõtted, mida kasutati raamatupidamise aastaaruande koostamisel, on toodud allpool.

CR14 esmakanne tehti Äriregistris 7.12.2020 ja raamatupidamise aastaaruanne on koostatud perioodi 01.01.2023 - 31.12.2023 kohta.

Arvestuspõhimõtete või informatsiooni esitusviisi muutused

Alates 01.01.2023 jõustus Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendi § 41 muudatusega põhivarade arvestuspõhimõte, mille kohaselt põhivarad soetusmaksumusega alla 10 000 euro kanti bilansist välja ning jääkväärtus kajastati 2023.aasta jaanuari kulumina (vt ka lisa 5 Materiaalsed põhivarad).

Raha

Raha ning raha rahalähenditena kajastatakse raha ja pangakontode kirjel olevaid arvelduskonto jääke Riigikassas.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid.

Nõuded ja ettemaksed

Nõudeid ja ettemakseid kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses (s.o soetusväärtus miinus vajadusel tehtavad allahindlused). Iga nõude laekumise tõenäosust on hinnatud võimaluse korral eraldi. Nõuete hindamisel võetakse arvesse nii bilansipäevaks teadaolevaid kui ka bilansipäeva järgseid kuni aruande koostamiseni selgunud asjaolusid, mis võivad mõjutada nõude laekumise tõenäosust.

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse CR14 tavapärase äritegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Põhivaraks loetakse CR14 enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 10 000 eurot (käibemaksuta).

Varaobjektid, mille kasulik tööiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 10 000 eurot (käibemaksuta), kajastatakse soetamisel majanduskuluna.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Põhivaraga seotud käibemaksu põhivara koosseisu ei arvestata, vaid kantakse ostumomendil kuluks, kui puudub käibemaksu mahaarvamise õigus.

Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Hilisemate parendustega seotud kulutused lisatakse materiaalsete põhivarade soetusmaksumusele ainult juhul, kui need vastavad materiaalsete põhivarade mõistele ja vara bilansis kajastamise kriteeriumitele (sh tõenäoline osalemine tulevikus majandusliku kasu tekitamisel). Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse perioodikuludes.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast.

Olulise lõppväärtusega varaobjektide puhul amortiseeritakse kasuliku eluea jooksul kulusse ainult soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahelist

amortiseeritavat osa. Juhul, kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine. Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning määratakse ka vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsiooninormid.

CR14, kui avaliku sektori üksus, mis rakendab Eesti finantsaruandluse standardit, ei tee kaetava väärtuse teste ega kajasta varade väärtuse langust kaetavale väärtusele avaliku teenuse osutamiseks vajalike põhivarade puhul, kui vara väärtus ei ole langenud selle riknemise või muul põhjusel osaliselt või täielikult kasutusest eemaldamise tõttu. Muudel juhtudel hinnatakse igal bilansipäeval materiaalsete põhivarade puhul vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise maksumusega. Väärtuse langusest tekkinud kulu kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada. Varade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna. Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel bilansikuupäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud. Kui väärtuse testi tulemusena selgub, et vara või varade grupi (raha genereeriva üksuse) kaetav väärtus on tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse, tühistatakse varasem allahindlus ja suurendatakse vara bilansilist jääkmaksumust kuni summani, mis oleks kujunenud, arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni.

Immateriaalne põhivara võetakse arvele ja kajastatakse bilansis lähtudes samadest põhimõtetest, mida rakendatakse materiaalsetele põhivaradele.

Väheväärtusliku vara soetusmaksumus on 500 eurost 10 000 euron (käibemaksuta), kuid võib sõltuvalt vara iseloomust ja vara halduri otsusel olla ka väiksem. Väheväärtuslike varaobjektide üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Annetatud või tasuta saadud vara võetakse arvele 0 väärtusega, kui varade väärtust ei ole võimalik tuvastada.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 10 000

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Hooned ja rajatised	10–50 a
Masinad ja seadmed (v.a transpordivahendid)	5–10 a
Inventar (sh mööbel, bürooseadmed, muu inventar)	5–10 a
Info ja kommunikatsioonitehnoloogia seadmed (sh serverid, andmesideseadmed, videokonverentsi seadmed)	3–5 a
Immateriaalne põhivara	5–10 a
Transpordivahendid	5 a

Finantskohustised

Finantskohustiseks loetakse tarnijatele tasumata arveid, viitvõlgasid ja muid lühi- ja pikaajalisi võlakohustisi.

Finantskohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab kõiki finantskohustisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas.

Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates aruandekuupäevast või kui CR14-l pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast aruandeaastat.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

CR14 kajastab eraldisena juriidilist või tegevusest tingitud kohustust, mille realiseerumise aeg või summa ei ole kindlad, kuid mille realiseerumine on tõenäoline ja mille summat on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Annetused ja toetused

Toetustena kajastatakse saadud vahendeid (saadud toetused), mille eest ei anta otseselt vastu kaupu ega teenuseid, ning antud vahendeid (antud, vahendatud toetused), mille eest ei saada otseselt vastu kaupu ega teenuseid. Toetuste kajastamisel lähtutakse avaliku sektori finantsarvestuse ja aruandluse juhendis toodud põhimõtetest.

Toetused jaotatakse järgmisteks liikideks:

- sihtfinantseerimine – teatud projektipõhise sihtotstarbel saadud ja antud toetused, mille puhul määratakse selle eesmärk koos mõõdikutega eesmärgi täitmise jälgimiseks, ajakava ja rahaline eelarve ning toetuse andja nõuab saajalt detailset aruandlust raha kasutamise kohta ning raha ülejääk tuleb maksta andjale tagasi;
- tegevustoetused – antud ja saadud toetused, mis antakse saajale lähtudes põhikirjalistest ülesannetest ja arengudokumentides määratud eesmärkidest.

Sihtfinantseerimist kajastatakse bilansis esmakordselt raha ülekandmisel või laekumisel või sihtfinantseerimisega seotud nõuete, kohustiste, tulude ja kulude arvele võtmise kuupäeval. Sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna tegevuskulude tegemise või põhivarade soetamise perioodil, kui sihtfinantseerimise tingimustega ei kaasne sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk.

Tegevustoetus kajastatakse tuluna raha laekumisel.

Sihtfinantseerimise kajastamisel eristatakse tegevuskulude ja põhivarade sihtfinantseerimist.

Tegevuskulude katteks saadud sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist. Põhivarade sihtfinantseerimise põhitähtsuseks on, et CR14 toetuse saajana peab ostma, ehitama või muul viisil soetama teatud põhivarad. Sihtfinantseerimist põhivarade soetamiseks kajastatakse tuluna toetuse saamise tekkepõhisel momendil, st põhivarade soetamise perioodil. Sihtfinantseerimise arvel soetatud põhivarad soetusmaksumuse kajastatakse vastavalt põhivaraobjekti kuuluvusele kas materiaalse või immateriaalse põhivarana.

Kui sihtfinantseerimisega seotud kulutused on tehtud või põhivara soetatud ja puudub sisuline toetuse laekumata jäämise risk, kuid toetus on veel laekumata, kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna ja nõudena. Kui sihtfinantseerimine on küll laekunud, kuid selle arvel ei ole veel kulutusi tehtud või põhivarad soetatud, kajastatakse saadud vahendid ettemaksena bilansikirjel "Võlad ja ettemaksed" saadud ettemaksetena.

Tulud

CR14 tulu koosneb sihtfinantseerimistest, toetustest ja enamasti teenuste riik-riigile-tüüpi (G2G) müügitulust. Tulud on kajastatud tekkepõhiselt, tulude ja kulude vastavuse printsiibist lähtudes. Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist.

Kulud

CR14 kulusid kajastatakse tekkepõhiselt, tulude ja kulude vastavuse printsiibist lähtudes.

Maksustamine

Rahvusvahelise koostöö raames ja tulenevalt rahvusvaheliste lepingute täitmisest kohalduvad CR14-le maksustamise erisätted. NATO arenduse kõrgema ülemjuhataja peakorterile (HQ SACT, NATO ACT), NATO Liitlasüksustele ja NATO Küberkaitsekoostöö Keskusele (NATO CCDCOE) vajalike teenuste tagamisel ja kauba ostmisel on CR14-l õigus käibemaksuvabastusele (käibemaksuseaduse § 15 lg 4 punktides 14 või 141 nimetatud isik). Kaitseministeerium kui käibemaksuseaduse § 15 lg 5 punkti 2 alusel Euroopa Liidu maksuvabastustõendeid (direktiiv 2006/112/EÜ artikkel 151 ja direktiivi 2008/118/EÜ artikkel 13) kinnitav siirdeliikmesriigi pädev ametiasutus, on andnud CR14-le protseduuri lihtsustamiseks loa jätta maksuvabastuse tõendile pädeva ametiasutuse tempel ja allkiri võtmata. Nimetatud vabastus antakse vastavalt Nõukogu rakendusmäärusele (EL) nr 282/2011. Käibemaksuvabastuse tõend kehtib koos Kaitseministeeriumi loaga.

CR14 oma tarbeks soetatud kaupadele ja teenustele ei rakendu maksustamise erisätted. Ostudele, millele maksuvabastus ei rakendu ja millel puudub käibemaksu mahaarvamise õigus, kajastatakse käibemaksukulu tulemiaruanDES muude kulude hulgas.

Seotud osapooled

CR14 loeb osapooli seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole äriolukordadele. Seotud osapooled on:

- asutaja;
- CR14 juhatuse ja nõukogu liikmed;
- eelpool loetletud isikute lähedased pereliikmed ja nende poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted ja muud organisatsioonid.

Raamatupidamise aastaaruandes avalikustatakse tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja olulised soodustused. Muude seotud osapooltega tehtud tehingute osas avalikustatakse raamatupidamise aastaaruannetes informatsioon nende tehingute kohta, mis ei vasta

õigusaktidele või CR14 sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Arvelduskonto Riigikassas	2 611 751	3 064 818
Kokku raha	2 611 751	3 064 818

CR14 hoiab kõiki oma rahalisi vahendeid Rahandusministeeriumis ja teeb rahaliste vahendite arvelt makseid Rahandusministeeriumi kaudu (Riigikassa) (Riigivaraseadus § 79).

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	147 200	147 200	0	
Ostjatelt laekumata arved	147 200	147 200	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	120 709	120 709	0	4
Muud nõuded	54 326	54 326	0	
Intressinõuded	54 269	54 269		
Viitlaekumised	57	57	0	
Ettemaksed	71 346	30 536	40 810	
Tulevaste perioodide kulud	71 346	30 536	40 810	
Saamata sihtfinantseerimise nõue	368 599	368 599	0	7
Kokku nõuded ja ettemaksed	762 180	721 370	40 810	

	31.12.2022	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	7 075	7 075	0	
Ostjatelt laekumata arved	7 075	7 075	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	128 191	128 191	0	4
Muud nõuded	3 398	3 398	0	
Intressinõuded	3 398	3 398	0	
Ettemaksed	162 036	131 085	30 951	
Tulevaste perioodide kulud	159 652	128 701	30 951	
Muud makstud ettemaksed	2 384	2 384	0	
Saamata sihtfinantseerimise nõue	156 771	156 771	0	7
Kokku nõuded ja ettemaksed	457 471	426 520	30 951	

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2023		31.12.2022	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	0	3 870	0	0
Käibemaks	120 709	0	128 191	358
Üksikisiku tulumaks	0	40 729	0	39 940
Erisoodustuse tulumaks	0	0	0	527
Sotsiaalmaks	0	75 617	0	68 871
Kohustuslik kogumispension	0	3 643	0	3 595
Töötuskindlustusmaksed	0	4 428	0	4 837
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	120 709	128 287	128 191	118 128

Vaata ka lisa 3 Nõuded ja ettemaksed ja lisa 6 Võlad ja ettemaksed.

Lisa 5 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

								Kokku
	Ehitised				Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	Lõpetamata projektid	
		Transpordivahendid	Arvutid ja arvutisüsteemid	Muud masinad ja seadmed				
31.12.2021								
Soetusmaksumus	2 927 735	30 427	1 521 386	223 728	1 775 541	5 660	0	4 708 936
Akumuleeritud kulum	-9 087	-2 028	-436 830	-2 618	-441 476	-157	0	-450 720
Jääkmaksumus	2 918 648	28 399	1 084 556	221 110	1 334 065	5 503	0	4 258 216
Ostud ja parendused	0	0	289 300	9 278	298 578	24 750	46 869	370 197
Amortisatsioonikulu	-109 043	-6 085	-361 301	-32 960	-400 346	-2 024	0	-511 413
31.12.2022								
Soetusmaksumus	2 927 735	30 427	1 810 686	233 006	2 074 119	30 410	46 869	5 079 133
Akumuleeritud kulum	-118 130	-8 113	-798 131	-35 578	-841 822	-2 181	0	-962 133
Jääkmaksumus	2 809 605	22 314	1 012 555	197 428	1 232 297	28 229	46 869	4 117 000
Ostud ja parendused	0	0	274 463	0	274 463	0	845 808	1 120 271
Amortisatsioonikulu	-111 496	-6 085	-724 460	-30 821	-761 366	-1 650	0	-874 512
Allahindlused väärtuse languse tõttu	0	0	-24 205	-9 229	-33 434	-3 617	0	-37 051
Ümberliigitamised	845 808	0	0	46 869	46 869	0	-892 677	0
Muud muutused	46 900	0	1 982 647	0	1 982 647	0	0	2 029 547
31.12.2023								
Soetusmaksumus	3 820 443	30 427	3 996 624	267 327	4 294 378	24 750	0	8 139 571
Akumuleeritud kulum	-229 626	-14 198	-1 475 624	-63 080	-1 552 902	-1 788	0	-1 784 316
Jääkmaksumus	3 590 817	16 229	2 521 000	204 247	2 741 476	22 962	0	6 355 255

2022. ja 2023. aastal soetati koostöös Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusega põhivarasid CR14 opereeritavate küberharjutusväljade võimete ja füüsilise väljaõppe keskkonna (hoone) kvaliteedi ning energiatõhususe tagamiseks.

2023. aasta soetustest olulisemana võib välja tuua hoone osalise välja ehitamise NATO võimepaketi (NCCR) elluviimiseks, mida rahastas Kaitseministeerium sihtotstarbelise toetusena Vabariigi Valituse reservist (Rahandusministri Kärkkiri nr 49, 22.02.2023).

2023. aastal on allahindlusena on kajastatud põhivara alates 01.01.2023 avaliku sektori põhivarade arvestuspõhimõtte muutuse tõttu alla hinnatud ja bilansist välja kantud põhivarad soetusmaksumusega alla 10 000 euro, kokku jääkväärtuses 37 051 eurot.

2023. aastal on muude muutustena on kajastatud mitterahalise sihtfinantseerimise teel saadud põhivara, millest 1 607 490 eurot saadi välismaise ja 422 057 eurot kodumaise sihtfinantseerimisena vastavalt NATO võimepaketi (NCCR) arendamiseks USA-lt ja Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuselt ning Avatud Küberharjutusvälja (OCR) käitamiseks ja projekti elluviimiseks vajaliku põhivarana Kaitseministeeriumilt Norra-Eesti koostööprojekti "Green ICT" projekti raames.

Vaata ka lisa 7 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused.

Lisa 6 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	518 507	518 507	
Võlad töövõtjatele	116 315	116 315	
Maksuvõlad	128 287	128 287	4
Saadud ettemaksed	319 793	319 793	
Tulevaste perioodide tulud	319 793	319 793	
Kokku võlad ja ettemaksed	1 082 902	1 082 902	
	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	498 259	498 259	
Võlad töövõtjatele	119 305	119 305	
Maksuvõlad	118 128	118 128	4
Saadud ettemaksed	1 327 468	1 327 468	
Tulevaste perioodide tulud	1 327 468	1 327 468	
Kokku võlad ja ettemaksed	2 063 160	2 063 160	

Võlad töövõtjatele sisaldab puhkusetasude, töötasu ja väljamaksmata tasude tööjõumaksusid.

Maksuvõlgade all on kajastatud tööjõumaksude ja -maksete kohustis, mis on seotud vastavalt 2022. aasta ja 2023. aasta detsembrikuu töötasudega.

Tulevaste perioodide tulude all kajastatakse ettemaksu Briti armee õppuse "Defence Cyber Marvel" ürituse korraldamise eest vastavalt 2023. aastal ja 2024. aastal.

Lisa 7 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

	31.12.2021		Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruaandes	Kajastatud varade soetusmaksumuses	31.12.2022	
	Nõuded	Kohustised					Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks								
Toetus küberharjutusvälja ja väljaõppekeskuse arendamiseks (Kaitseministeerium)	0	0	56 147	0	56 147	56 147	0	0
Kokku sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	0	0	56 147	0	56 147	56 147	0	0
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks								
Toetus küberharjutusvälja ja väljaõppekeskuse arendamiseks (Kaitseministeerium)	0	93 903	43 853	0	137 756	0	0	0
Toetus küberõppuste võimearenduseks (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium)	0	0	200 000	0	0	0	0	200 000
Toetus Eesti-Norra koostööprogrammist „Green ICT“ projekti „Open Cyber Range“ elluviimiseks (Kaitseministeerium)	0	0	66 286	0	250 010	0	156 771	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	0	93 903	310 139	0	387 766		156 771	200 000
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	0	93 903	366 286	0	443 913	56 147	156 771	200 000

	31.12.2022		Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruaandes	Kajastatud varade soetusmaksumuses	31.12.2023	
	Nõuded	Kohustised					Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks								
Toetus NATO võimepaketi arendamiseks (NCCR) (Kaitseministeerium)	0	0	1 014 970	0	1 014 970	1 014 970	0	0
Mitterahaline toetus (USA, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus, Kaitseministeerium) (NCCR, OCR)	0	0	0	0	2 029 547	2 029 547	0	0
Kokku sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	0	0	1 014 970	0	3 044 517	3 044 517	0	0
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks								
Toetus küberõppuste võimearenduseks (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium)	0	200 000	0	0	200 000	0	0	0
Toetus projekti FACT elluviimiseks (Euroopa Komisjon)	0	0	747 450	0	996	0	0	746 454
Toetus NATO võimepaketi arendamiseks (NCCR) (Kaitseministeerium)	0	0	335 031	0	129 114	0	0	205 917
Toetus teadus- ja hariduslike projektide tarbeks (Kaitseministeerium)	0	0	50 000	0	50 000	0	0	0
Toetus Eesti-Norra koostööprogrammist „Green ICT“ projekti „Open Cyber Range“ elluviimiseks (Kaitseministeerium)	156 771	0	198 694	0	409 362	0	367 439	0
Toetus projekt NEWSROOM elluviimiseks (Austria Tehnoloogiainstituut)	0	0	0	0	1 160	0	1 160	0
Mitterahaline toetus (USA)	0	0	0	0	69 776	0	0	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	156 771	200 000	1 331 175	0	860 408	0	368 599	952 371
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	156 771	200 000	2 346 145	0	3 904 925	3 044 517	368 599	952 371

Kohustisena on 2022. aastal kajastatud 200 000 eurot Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi 12.09.2022 antud sihtotstarbeline toetus küberturbealaste õppuste korraldamise ja võimekuse loomiseks ja suurendamiseks, mis kasutati ära 2023. aastal.

Sihtfinantseerimisena on 2022. aastal kajastatud 250 010 ja 2023. aastal 409 362 eurot Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse kaudu finantseeritud Eesti-Norra koostööprogrammi „Green ICT“ vahenditest projekti „Open Cyber Range“ elluviimiseks. Nimetatud

projekti promootoriks on Kaitseministeerium ja toetuse abikõlblikkuse periood on kuni 29.02.2024.

Sihtfinantseerimisena on 2023. aastal kajastatud 09.05.2023 Kaitseministeeriumilt saadud toetus küberjulgeoleku valdkonnas teadus- ja hariduslike projektide korraldamiseks summas 50 000 eurot, mida kasutati võistluse "Küber Naaskel 2023" kaaskorraldamiseks.

Sihtfinantseerimisena on 2023. aastal kajastatud Vabariigi Valitsuse reservist eraldatud ja 09.05.2023 Kaitseministeeriumilt saadud toetus CR14 küberharjutusvälja NATO võimepaketi (NCCR) arendamiseks ja elluviimiseks Eestis summas 1 014 970 eurot põhivara ja summas 129 114 eurot tegevuskulude tarbeks.

Sihtfinantseerimisena on 2023. aastal kajastatud Euroopa Komisjoni projekti "Federated Advanced Cyber physical Test Range" (FACT) toetus summas 996 eurot ja Austria Tehnoloogiainstituudi projekti "Adapting Cyber Awareness for Evolving Computing Environments" (NEWSROOM) toetus summas 1 160 eurot. Mõlemate projektide abikõlblikkuse periood on aastatel 2023- 2026.

Sihtfinantseerimisena on 2023. aastal kajastatud mitterahalisi toetusi kokku summas 2 099 323 eurot, millest 2 029 547 eurot on saadud põhivarana ja 69 776 eurot tegevuskuludena. Toetused saadi USA-lt ja Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuselt CR14 küberharjutusvälja NATO võimepaketi (NCCR) arendamiseks ja elluviimiseks Eestis vastavalt summades 1 677 265 eurot ning 46 900 eurot ning Kaitseministeeriumilt Eesti-Norra koostööprogrammi „Green ICT“ vahenditest projekti „Open Cyber Range“ käitamise ja arendamise tarbeks summas 375 157 eurot. Vt ka lisa 5 Materiaalsed põhivarad.

Lisa 8 Annetused ja toetused (eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	860 408	387 766	7
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	3 044 517	56 147	7
Tegevustoetused riigieelarvest (Kaitseministeerium)	3 279 451	3 119 005	
Kokku annetused ja toetused	7 184 376	3 562 918	

Vastavalt Kaitseministeeriumiga 09.02.2022 sõlmitud lepingule on CR14 saanud 2022. aastal põhikirjalisteks tegevuskuludeks riigieelarvelist tegevustoetust kokku summas 3 119 005 eurot.

Vastavalt Kaitseministeeriumiga 09.05.2023 sõlmitud lepingule, on CR14 2023. aastal saanud põhikirjalisteks tegevuskuludeks riigieelarvelist tegevustoetust kokku summas 3 279 451 eurot.

Saadud sihtotstarbelist toetuste osas vt aruande lisa 7 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused.

Lisa 9 Tulu ettevõtlusest (eurodes)

	2023	2022
Küberharjutusvälja teenuste müük	2 666 049	392 756
Kokku tulu ettevõtlusest	2 666 049	392 756

CR14 küberharjutusvälja teenuste müük on seotud nn riik-riigile-tüüpi (G2G) tehingutega, mille puhul CR14 on osutanud teenuseid Kaitseministeeriumi poolt osundatud riiklikele osapooltele. Tegemist on rahvusvaheliste kokkulepete täitmisega CR14 poolt.

2022. aasta teenuse osutamise piirkond on Eesti summas 64 856 eurot, Ameerika Ühendriigid summas 199 000 eurot ja Ühendkuningriik summas 128 900 eurot.

2023. aasta teenuse osutamise piirkond on Eesti summas 45 836 eurot, Ameerika Ühendriigid summas 178 000 eurot ja Ühendkuningriik

summas 2 442 213 eurot.

Lisa 10 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud (eurodes)

	2023	2022
Remonditööd	0	-50 354
Mitmesugused bürookulud	-959	-5 865
Lähetuskulud	-670	-15 639
Mitmesugused IKT kulud	-197 177	-8 182
Muud	-42 422	-3 143
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-241 228	-83 183

Sihtfinantseerimis otsekuludena on 2022. aastal kajastatud:

a) Kaitseministeeriumilt 11.04.2021 CR14 küberharjutusvälja - ja väljaõppekeskuse arendamiseks tegevuskulud summas 68 180 eurot.

b) Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse/Kaitseministeeriumi kaudu finantseeritud Eesti-Norra koostööprogrammi „Green ICT“ vahenditest projekti „Open Cyber Range“ tegevuskulud summas 15 003 eurot.

Sihtfinantseerimis otsekuludena on 2023. aastal kajastatud:

a) Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse/Kaitseministeeriumi kaudu finantseeritud Eesti-Norra koostööprogrammi „Green ICT“ vahenditest projekti „Open Cyber Range“ tegevuskulud summas 32 139 eurot;

b) Kaitseministeeriumi rahastatud teadus- ja arendusvaldkonna projektide tegevuskulud summas 42 422 eurot;

c) Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi rahastatud küberõppuste võimearenduse kulud summas 166 667 eurot.

Sihtfinantseeritud põhivarade osas vt lisasid 5 Materiaalsed põhivarad ja 7 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused.

Sihtfinantseeritud tööjõukulude osas vt lisa 12 Tööjõukulud.

Lisa 11 Mitmesugused tegevuskulud (eurodes)

	2023	2022
Energia	-206 337	-288 121
Elektrienergia	-148 812	-227 952
Soojusenergia	-57 525	-60 169
Veevarustusteenused	-3 010	-2 902
Mitmesugused bürookulud	-91 513	-86 098
Lähetuskulud	-116 303	-64 919
Koolituskulud	-68 904	-4 354
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	-342 328	-170 248
Tervise edendamise kulud	-40 892	-36 122
Alltöövõttud (koolitusteenused õppuste tarbeks)	-1 783 823	-240 800
Inventari majandamiskulud	-16 263	-39 605
Kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	-114 255	-271 981
Muud	-446 280	-43 224
Kokku mitmesugused tegevuskulud	-3 229 908	-1 248 374

Muude kulude all sisalduvad mh ka õppuste korralduskulud.

Sihtotstarbeliste tegevuskulude osas vt lisa 7 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused.

Lisa 12 Tööjõukulud (eurodes)

	2023	2022
Palgakulu	-2 076 575	-1 599 947
Sotsiaalmaksud	-693 549	-545 808
Erisoodustuse maksukulu	-27 730	-11 178
Erisoodustused	-43 156	-15 484
Kokku tööjõukulud	-2 841 010	-2 172 417
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	-501 860	-277 663
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	49	42

Tööjõukulud sisaldavad mh ka CR14 juhatuse ja nõukogu liikmete tasusid (alates 2023.aastast), võlaõiguslike lepingute tasusid ning puhkusekohutuse korrigeerimisega lisandunud tööjõukulusid.

Juhatus ja nõukogu liikmete tasude osas vt ka lisa 15 Seotud osapooled.

Keskmine täistööajale taandatud töötajate arv töötamise liikide järgi 2022. aastal:

- * juhtorgani liige - 1
- * töötajad - 41

Lisaks

- * nõukogu liikmeid - 6
- * töövõtulepinguid - 3

Keskmine täistööajale taandatud töötajate arv töötamise liikide järgi 2023. aastal:

- * juhtorgani liige - 1
- * töötajad - 48

Lisaks

- * nõukogu liikmeid - 6
- * töövõtulepinguid - 7

Töövõtulepinguid ja nõukogu liikme lepinguid ei ole arvestatud tabelis oleva täistööajaga töötajate sisse.

2023.a on sihtfinantseeritud projektide otsesed tööjõukulud kokku on summas 501 860 eurot, millest:

- * NATO võimepaketi (NCCR) arendamine- 129 114 eurot;
- * "Open Cyber Range" projekt - 370 590 eurot;
- * "Adapting Cyber Awareness for Evolving Computing Environments" projekt - 1 160 eurot;
- * "Federated Advanced Cyber physical Test range" projekt- 996 eurot.

Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide kulude osas vt ka lisa 7 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused.

Lisa 13 Muud kulud

(eurodes)

	2023	2022
Kahjum valuutakursi muutustest	5 126	-9 531
Käibemaks tegevuskuludelt	-176 986	-164 637
Käibemaks põhivara soetuselt	-224 054	-20 924
Ettevõtte tulumaks	-22	-146
Muud	-10	-10
Kokku muud kulud	-395 946	-195 248

Lisa 14 Intressitulud

(eurodes)

	2023	2022
Intressitulu hoiustelt	89 352	3 398
Kokku intressitulud	89 352	3 398

Intressid kokku 89 352 eurot 2023.a I ja II poolaasta eest vastavalt Rahandusministri 10.09.2014 määrusele nr 30 Kassalise teenindamise eeskiri § 33. (2022 II poolaasta eest 3398 eurot).

Lisa 15 Seotud osapooled

(eurodes)

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2023	2022
Arvestatud tasu	78 515	60 557

Arvestatud tasud sisaldavad:

- a) 2022. aastal CR14 juhatuse liikmete tasu, sh juhatuse liikmele määratud lahkumishüvitist. Nõukogu liikmed tasu ei saanud.
- b) 2023. aastal CR14 juhatuse ja nõukogu liikmete tasu, sh juhatuse liikmele määratud lahkumishüvitist, mis on 2023. aastal välja makstud.

Vastavalt Vabariigi Valitsuse seaduse § 44 lg 1 ja 3, sihtasutuse CR14 põhikirja punktidele 1.2 ja 4.4 ning võttes arvesse rahandusministri 16.11.2017 määrust nr 87 "Riigi asutatud sihtasutuse nõukogu liikmete ning riigi osalusega äriühingu nõukogu organi töös osalevate nõukogu liikmete tasustamise kord ja tasude piirmäärad" ning Kaitseministri 6.07.2023 käskkirja nr 102, makstakse alates juulist 2023 CR14 nõukogu liikmetele brutotasu kuus vastavalt 350 eurot nõukogu esimehele ja 175 eurot nõukogu liikmele.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 25.03.2024

Sihtasutus CR14 (registrikood: 90015175) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
SILVER ANDRE	Juhatuse liige	04.04.2024

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Sihtasutus CR14 nõukogule

Arvamus

Oleme auditeerinud Sihtasutus CR14 (sihtasutus) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2023 ning tulemiaruanne, rahavoogude aruannet ja netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt sihtasutuse finantsseisundit seisuga 31.12.2023 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme sihtasutusest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditori aruannet. Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahkneb oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on eespool toodu osas oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama sihtasutuse suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas sihtasutuse likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad sihtasutuse raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, väärresistite tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjaspepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid

mitte arvamuse avaldamiseks sihtasutuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;

- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust sihtasutuse suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada sihtasutuse suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Karel Villak

Vandeaudiitori number 649

AVAC Audit OÜ

Audiitorettevõtja tegevusloa number 286

A. H. Tammsaare tee 47, Tallinn, Harju maakond, 11316

04.04.2024

Audiitorite digitaalallkirjad

Sihtasutus CR14 (registrikood: 90015175) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
KAREL VILLAK	Vandeaudiitor	04.04.2024

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Muu mujal liigitamata kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus	74901	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
E-posti aadress	info@cr14.ee